

Ministerul Sănătății și Protecției Sociale al Republicii Moldova
Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie
„Nicolae Testemițanu”

PROGRAM
PENTRU INSTRUIRE POSTUNIVERSITARĂ
la disciplina **OFTALMOLOGIE**
pentru medici rezidenți, anului II
ai specialității **MEDICINA DE FAMILIE**

(durata ciclului conex – 1 săptămână)

Șef catedră de oftalmologie
dr. hab. șt. med., prof. univ.

Bendelic Eugeniu

Șef studii rezidențiat
dr. hab. șt. med., conf. univ.

Jeru Ion

Chișinău - 2021

PLANUL TEMATIC

al cursurilor practice la disciplina *Oftalmologie* pentru medici rezidenți, anul II –
specialitatea

“Medicina de familie”

(durata ciclului conex – 1 săptămână)

Denumirea modului și a temelor	Numărul de ore			Total ore (ore)
	Curs	lucrări practice	seminare	
Principii de organizare a serviciului medical de oftalmologie. Serviciul de ambulator și de staționar. Funcțiile analizatorului vizual și metodele de investigare.	1	4	2	7
Sindromul “ochiului roșu” (conjunctivite, keratite, iridociclite, glaucom acut, traumatisme, hipertensiune arterială, maladii hematologice). Particularitățile sindromului “ochiului roșu” la copii	1	4	2	7
Glaucomul la adulți și copii (glaucom congenital și glaucom juvenil). Clasificarea, clinica, diagnosticul diferențial, tratamentul. Metodele de profilaxie.	1	4	2	7
Manifestările oculare în maladii generale. Cataracta congenitală și dobândită.	1	4	2	7
Traumatismul ocular (plăgi, contuzii, combustii). Clinica, tratamentul, profilaxia. Afecțiunile nervului optic și a retinei.	1	4	2	7
Totalizare. Colocviu diferențiat.			1	1
Total ore modul	5	20	11	36

PROGRAMUL DE STUDII DESFĂȘURAT
la disciplina **OFTALMOLOGIE**
pentru medicii rezidenți ai specialității “MEDICINA DE FAMILIE”

Particularități fiziologice ale analizatorului vizual. Insușirea metodelor de examinare ale funcțiilor vizuale (fotosensibilitatea, vederea centrală, vederea periferică, vederea cromatică și binoculară) la adulți și copii. Interpretarea clinică a modificărilor funcțiilor vizuale la pacienții cu afecțiuni oftalmice (adulți și copii).

Caracteristica sindromului “ochiului roșu” la adulți și copii: Având în vedere multitudinea de cauze locale și/sau generale, “ochiul roșu”, poate face parte din tabloul clinic al unui număr foarte mare de afecțiuni oculare, generale sau de vecinătate, marea majoritate reprezentând o urgență oftalmologică, ce necesită consultul specialistului de profil. “Ochiul roșu” apare rareori ca simptom izolat, de cele mai multe ori este însoțit de lăcrimare, durere, fotofobie, modificări ale acuității vizuale, senzație de nisip în ochi, secreții patologice. Acest sindrom poate fi prezent în următoarele cazuri: conjunctivita acută (bacteriană, virală, alergică, toxică), cheratita și cherato-conjunctivita; episclerita și sclerita, irita, ciclita și iridociclita, atacul acut de glaucom, hemoragie conjunctivală, eroziunii, corpi străini intraoculari, corneeni, conjunctivali, sindrom de ochi uscat moderat-sever, tenonită, celulita orbitară, glaucom secundar, unele tumori oculare sau ale anexelor. Au fost elucidate particularitățile diagnosticului diferențial, tratamentul și profilaxia diferitor forme nozologice ale sindromului “ochi uscat” la adulți și copii.

Glaucomul la adulți și copii. Glaucomul reprezintă o neuropatie optică, ce se manifestă prin creșterea tensiunii intraoculare, care contribuie la diminuarea funcțiilor vizuale (vederea centrală și periferică) cu stabilirea în final a excavației glaucomatoase (atrofia papilei nervului optic). Factorii de risc ai glaucomului: antecedentele familiale ale maladiei, vârsta, asocierea unor maladii cronice de tipul diabetului zaharat sau al maladiilor cardiovasculare (hipertensiunea sau hipotensiunea arterială), miopia severă (forte) sau hipermetropia, traumatismele oculare accidentale sau chirurgicale, infecțiile, procese neoplazice, medicația îndelungată pe bază de corticoizi sub formă de colir. Clasificarea glaucomului – primitiv (primar), cu unghi deschis, unghi închis, unghi mixt, congenital și secundar. Metodele de diagnostic ale glaucomului:

- Tonometria (măsurarea tensiunii intraoculare);
- Determinarea câmpului vizual (perimetria);
- Oftalmoscopia (examinarea nervului optic);
- Gonioscopia (examinarea unghiului camerei anterioare);
- Pahimetria (determinarea grosimii corneei);
- OCT de pol posterior (a papilei nervului optic și retinei) și anterior (unghiul camerular).

Aprecierea particularităților clinice în dependență de forma nozologică a glaucomului.
Tratamentul glaucomului:

- Picături oftalmice hipotensive (beta-blocante, antagoniști alfa adrenergici, colinomimetice, inhibitori de anhidrazei carbonice, derivații prostaglandinici);
- Tratament medicamentos oral cu preparate pe bază de anhidrază carbonică;
- Intervențiile chirurgicale laser care corectează disfuncționalitățile de drenaj prin iridotomie, iridoplastie periferică; trabeculoplastie, etc.

- Chirurgie clasică pentru drenaj al lichidului intraocular (sinustrabeculectomie, valve, tuburi de drenaj).

Profilaxia – tonometria oculară de la vârsta de 35 ani. Pacientul cu glaucom va fi investigat odată la 3 luni (cel puțin).

Modificări oculare în maladii generale:

- Hipertensiunea arterială (angiopatie, retinopatie, neuroretinopatie);
- Diabet zaharat (retinopatie neproliferativă, preproliferativă, proliferativă).

Uveita anterioară (congestia mixtă, precipitate, miozis, sinechii, secluzia-ocluzia pupilei, glaucom secundar, dureri ciliare) poate fi prezentă în următoarele maladii: sifilis, sarcoidoză, boala Lyme, lupus eritematos sistemic, artrita juvenilă, tuberculoză, spondilita ankilopoetică sau poliartrita reumatoidă, artrita reactivă – sindrom Reiter, artrita psoriazică, vasculite autoimune, ș.a.

Cataracta congenitală: polară anterioară, polară posterioară, zonulară, nucleară, fuziformă, cupuliformă, totală. Clinica. Indicațiile tratament chirurgical.

Cataracta dobândită: legată de vârstă, complicată, patologică, traumatică, secundară de geneză neelucidată. Clinica. Tratamentul: extracția extracapsulară clasică și facoemulsificarea.

Traumatismul ocular. Traumatismele anexelor oculare: plăgi taiate, contuzii, lacerări. Traumatismele mușchilor extrinseci: lacerări, încărcări. Traumatismele glandei lacrimale. Contuziile oculare: hemoragia subconjunctivală, leziuni contuzive ale corneei. Mioza și midriaza traumatică. Iridodializa, cataracta postcontuzivă. Dislocarea cristalinului. Hemoftalmusul. Decolare de retină. Edemul retinian Berlin. Hemoragii retiniene și coroidiene. Ruptura coroidiană. Ruptura sclerală.

Traumatisme perforante ale segmentului ocular anterior. Traumatisme oculare penetrante cu interesarea polului posterior. Corpuri străini intraoculari. Endoftalmită posttraumatică. Oftalmia simpatică. Arsurile chimice oculare (baze, acizi). Leziuni oculopalpebrale cauzate de temperatură și radiații (provocate de căldură, produse de temperaturi scăzute). Leziuni oculare produse de radiațiile ultraviolete și de radiațiile ionizante. Ocluziile vasculare retiniene. Dezlipirea de retină regmatogenă. Dezlipirea de retină tracțională. Patologia acută a nervului optic (neurita optică, edem papilar). Neuropatiile optice ischemice. Neuropatia optică toxică produsă de intoxicația cu alcool metilic.

Colocviu diferențiat.

BAREMUL DEPRINDERILOR PRACTICE
 pentru medicii rezidenți, ai specialității MEDICINA DE FAMILIE
 la disciplina OFTALMOLOGIE

Nr	Competențe de asistență medicală acordată de medici rezidenți	Nivelul însușirii	Planificat
1.	Examinarea acuității vizuale la adulți și copii	E	15
2.	Examinarea câmpului de vedere cu ajutorul metodei de control (metoda Donders)	E	15
3.	Determinarea vederii binoculare	E	15
4.	Efectuarea tonometriei oculare (metoda Maklakov)	E	10
5.	Instilarea colirelor și aplicarea unguentelor în sacul conjunctival	E	5
6.	Lavajul cavității conjunctivale	E	5
7.	Înlăturarea corpurilor străini de pe conjunctivă și cornee	E	3
8.	Aplicarea pansamentelor aseptice monoculare și binoculare	E	5

Notă: E=Executare

BIBLIOGRAFIE

recomandată pentru medicii rezidenți ai specialității MEDICINA DE FAMILIE,
 la disciplina OFTALMOLOGIE

A. Obligatorie:

1. Boișteanu V.; Bobu. Oftalmologie: Manual. - Chișinău, Universitas, 1995.
2. Dumitrache, Marieta. Tratat de oftalmologie. Vol. 1/M. Dumitrache. - Bucuresti: Editura Universitara "Carol Davila", 2012. - xii, 538 p. - Bibliogr. dupa cap. - ISBN 978-973-708-610-5.
3. Etiopatogenie și tratament în cataracta senilă: Recomandare metodică/ I. Jeru, E. Bendelic, V. Boișteanu, V. Lupașco ; Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițanu", Catedra Oftalmologie. - Chișinău : Medicina, 2008. - 33 p.. - Bibliogr.: p. 27-33. - ISBN 978-9975-915-23-6.
4. Kanski's Clinical Ophthalmology: A Systematic Approach. 9th edition, by John F. Salmon. ISBN-13: 978-0702077111; ISBN-10: 0702077119.
5. Lupan, Dumitru. Oftalmologie: manual destinat pentru instruirea postuniversitară a oftalmologilor/ D. Lupan; Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițanu". - Chișinău : Medicina, 2006. - 628 p. - Pe cop. a. 2005. - ISBN 978-9975-78-455-9.
6. Noțiuni de oftalmologie practică: Recomandare metodică/ A. Paduca, A. Corduneanu, E. Bendelic. Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițanu", Catedra Oftalmologie. - Chișinău: Medicina, 2009. - 36 p.; il.. - Bibliogr.: p. 36. - ISBN 978-9975-915-97-7.

7. Pop. Oftalmologie, Ed.Cărții de știință, Cluj-Napoca,1995.

B. Suplimentară:

1. Dumitrache, Marieta. Boli oculare de urgență/Marieta Dumitrache. - București: Editura Medicală, 2016.
2. Francix F., Doina Popa. Oftalmologie. București. 1991.
3. Ophtalmologie/ sous la coord. de C. Vladutiu; Universite de Medecine et de Pharmacie "Iuliu Hatieganu", Cluj-Napoca. - Cluj-Napoca: Editura Medicală Universitară "Iuliu Hațieganu", 2012. - 168 p.. - ISBN 978-973-693-476-6. 617.7 / O 61.
4. Glaucomul primar la adult. Protocol clinic național. PCN–378, Chișinău 2020, - 49 p.
5. Cataracta la copil. PCN – 52 Protocol National, Chisinau 2017, 28 p.
<https://msmps.gov.md/wp-content/uploads/2020/07/15496-PCN-5220Cataracta20la20copil.pdf>
6. Herpesul ocular la copil. PCN – 42 Protocol National, Chisinau 2017, 27 p.
<https://msmps.gov.md/wp-content/uploads/2020/07/15491-2BPCN-422020Herpesul20ocular20c.pdf>
7. Retinopatia prematurului. PCN – 226 Protocol National, Chisinau 2017, 31 p.
<https://msmps.gov.md/wp-content/uploads/2020/07/15498-PCN-22620Retinopatia20prematului.pdf>
8. Strabismul la copii. PCN – 43 Protocol National, Chisinau 2017, 33 p.
<https://msmps.gov.md/wp-content/uploads/2020/07/15493-PCN-4320Strabismul20la20copil.pdf>

Șef catedră de oftalmologie
dr. hab. șt. med., prof. univ.

Bendelic Eugeniu

Șef studii rezidențiat
dr. hab. șt. med., conf. univ.

Jeru Ion